

Cāļus skaita ne tikai rudenī

Par rudenī kā cāļu skaitīšanas laiku vēsta jau sen sadzīvē iesakņojies un vareni populārs izteiciens. Dzīves prakse reizēm liecina ko citu – skaita tad, kad ir ko skaitīt. Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā šoreiz skaitāmā netrūkst jau maijā. Visi interesenti var iepazīties ar aizvadītā gada ražu Latvijas grāmatniecībā – un tā ir bagātīga!

Bibliotēkas apmeklētāji varēs uzzināt ko vairāk par daijkanīgo un domas rosinājo vārdu „inovācija” un, kas zina, sākt kustināt arī savu smadzeņu krociņas un vilkt ārā labas idejas...

LAB direktore Venta Kocere un galvenie inovatori Jānis Stabulnieks (no labās) un Vilnis Dīma

„Inovācija: no zinātnes līdz biznesam”

Literatūras izstāde Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā

„Pasaka par inovāciju” kā visas pasakas ir ar laimīgām beigām. Labais uzvar ļauno, čaklais ir pārākš par slinķiem, gudrais pārvar visus viltņiekus un liktos šķēršļus. Šī pasaka ir par to, kāds šaubu pilns ceļš ir jānoiet jaunai idejai, līdz tā piepildās, un pasakas beigās, kā parasti, visi par to priecājas un vēlas tos, kas kopā ar šo ideju ir izgājuši grūtus, bet interesantus atklāsmes ceļus. Šis ir arī inovācijas būtības visvienkāršākais skaidrojums – darīt visu, lai mana ideja kļūtu par mūsu ideju, lai es savas zināšanas papildinātu ar savu draugu un paziņu zināšanām, lai visbeidzot to atzītu arī citi cilvēki, kuri saskata tās vērtību un vēlas to izmantot, lai veidotu labāku savu māju, skolu, uzņēmumu, banku, valsts iestādi vai dzīvi kopumā. Inovācija padara bagātākus mūs visus. Inovācijai nav robežu. Ieskaties ilustrācijās – tās uzskatāmi parāda inovācijas globālo raksturu un to, cik svarīgi savas idejas īstenošanai ir atrast draugus visās pasaules malās. Pasaka

māca arī ko citu – būt drošam par savas idejas nodarīgumu, ticēt saviem spēkiem un droši īstenot to dzīvē.

Šī pasaka ir arī aicinājums kopīgam darbam veidot labāku nākotni, saprotot, ka mūsu bērni un mazbērni būs tie, kas ar savām idejām radīs jaunas vērtības un noteiks mūsu sabiedrības tālāko attīstību”, – tā savā priekšvārdā amerikāņu autore Debra Amidonas grāmatai „Pasaka par inovāciju” raksta Latvijas Tehnoloģiskā centra direktors Jānis Stabulnieks, kurš 2007. gadā saņēma Rīgas balvu par inovatīvas darbības veicināšanu Rīgā, tā palīdzot attīstīties jauniem 21. gadsimtam atbilstošiem uzņēmumiem Latvijas metropolē.

„Kad mēs sanācām visi kopā, visas krāsas uzplaukst kopīgā gaismā un mana ideja kļūva par mūsu ideju. Tagad mēs esam gatavi pārveidot pasauli, izmantojot savas labās idejas – tā ir inovācija! Es zināju, ka tā ir laba ideja. Ļoti laba ideja. Kāda ir tava ideja?”, – ar šo jautājumu beidzas „Pasaka par inovāciju”. Tieši ar šo pašu jautājumu sākās darbs, gatavojot izstādi par inovāciju Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā. Tās izveidē un iekārtošanā lielu palīdzību sniedza Latvijas Tehnoloģiskais centrs. Vispierms bija jānoskaidro, – kas īsti ir inovā-

cija? Vai tas ir tikai moderns jaunvārds, vai arī – jau realitāte Latvijā? Radās ideja parādīt ceļu, kādu noiet ikviens zinātnisks atklājums līdz tirgū pieprasītam un konkurētspējīgam produktam. Inovācijas sākums ir cilvēku prātā, domāšanā, pieejā lietām un procesiem. Viss sākas ar uzdrīkstēšanos domāt mazliet citādi, nekā ir pieņemts.

Izstādi ievada jēdziena „inovācija” definējumi dažādos avotos.

Latvijas nacionālā inovācijas koncepcija skan: „Inovācija vai inovatīvā darbība ir process, kurā jaunas zinātniskās, tehniskās, sociālās, kultūras vai citas sfēras izstrādnes un tehnoloģijas tiek īstenotas tirgū pieprasītā un konkurētspējīgā produktā vai pakalpojumā. „To pašu var pateikt vienkāršāk – inovācija ir laba ideja, kas pārvērsta par produktu, pēc kura ir pieprasījums. Par inovāciju uzskatāmi visi lieli atklājumi, kas mainījuši pasaules gaitu un uzlabojuši mūsu dzīves kvalitāti – divritenis, elektriskā spuldze, telefons, kino un internets. Bieži tas ir produkta vai kāda tehnoloģijas posma uzlabojums. Inovācija ir ekonomikas un labklājības virzītājspēks.

Skaidrojumi un definīcijas ir dažādas, bet būtībā inovatīvi atklājumi nav nekas jauns – to liecina arī krāsainie latviešu pirmskara plakāti no Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas krājumiem. Interesi piesaista izcilajam rīdziniekam, minifotopaparāta „VEF-Minox” izgudrotājam Valteram Čapam veltītie materiāli.

Blakus pēdējos gados izdotajām grāmatām latviešu, angļu, vācu, krievu, baltkrievu un ukraiņu valodā šoreiz izstādē lielu vietu ieņem inovācijas problēmas risinoši periodisko izdevumu raksti.

Izstādes mērķis ir viest sabiedrībā lielāku izpratni par inovācijas būtību. Līdzās nopietniem zinātniskiem rakstiem par inovācijas problēmām un dažādiem valsts dokumentiem šajā jomā uzmanību piesaista arī plašais ilustratīvais materiāls, kas izstādē rada krāsainības un viegluma gaisotni. Smaidu izraisa inovācijai veltītās karikatūras. Turpat var iepazīties ar prognozēm, kuras pilnībā ir iznīcinājuši laika pārbaude. „Nākotnē datori svērs ne vairāk kā 1,5 tonnas”, tik „drosmīgi” apgalvo „Populārā Mechanics” 1949. gadā. Bet ASV prezidents R.B. Heiss savā laikā izteicies: „Telefons ir amizants izgudrojums, bet kas gan to kādreiz gribētu izmantot?”

Literatūras izstādi "Inovācija: no zinātnes līdz biznesam" 2008. gada 18. aprīlī Latvijas Akadēmiskajā bibliotēkā, Lielvārdes ielā 24, atklāja Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere un Latvijas Tehnoloģiskā centra direktors Jānis Stabulnieks.

Latvijas Tehnoloģiskā centra direktors Jānis Stabulnieks klausītājiem skaidroja inovācijas attīstības tendences Eiropā un Latvijā, Latvijas inovācijas sistēmas nepilnības, kā arī

inovācijas atbalsta struktūru neatsveramo nozīmi jauna biznesa sākšanā.

Izstādes atklāšanā par savu darbu, rakstos grāmatu „Inovācijas pasaulē, Eiropā, Latvijā”, pastāstīja tās autors Vilnis Dimza.

Tika rādīta filma par Baltijas reģiona inovācijas nedēļas pasākumiem pagājušā gada septembrī. Izstādē ir apskatāmas vairākas lielas planšetes ar skolnieku domu graudiem brīvā izteiksmes formā par šo pasākumu. Daudzi no šiem izteikumiem ir ļoti interesanti: „Inovācija ir zinātne ar laimīgām beigām”, „Inovē, neiznīcinot pasauli!”, „Griezies laikam līdzī kā sinhronais ģenerators nevis kā asinhronais dzinējs”, „Ko var inovēt? Mikstu datoru, lai var ielikt mugursomā!”, „Es neizvēlos inovāciju, inovācija izvēlas mani!”, „Lielumlielie atklājumi vēl priekšā!”

Izstādē ir apskatāmi arī bērnu zīmējumi no Latvijas Tehnoloģiskā centra organizētā konkursa „Mana ideja”, kas tapusi pasākuma „Inovācijas arēna” ietvaros.

Latvijas Tehnoloģiskā centra darbiniekus īpaši ieinteresēja grāmatu izstādē redzētās jaunās grāmatas par to, kā valsts politikas jautājumus inovācijas jomā risina Dānijā un citās Eiropas zemēs.

Nāciet uz izstādi, skatieties, lasiet un

pētiet, lai arī jums dzimst jaunas idejas, kaut vai – „uzpotēt saldo plūmi uz simtgadīgā ozola”. Tādu inovatīvu domu var izlasīt starp bērnu domugraudiem!

Izstāde būs apskatāma bibliotēkas darba laikā līdz 1. jūlijam.

Inta Šmitiņa